

„Edinost“

izhaja dvakrat na dan, razen nedelj in praznikov. Zjutranje izdanje izhaja ob 11. uri, večerno pa ob 7. uri. O ponedeljkih izhaja prvo izdanje ob 1 uri pop.

Naročnina znaša:

Obe izdanji na leto gld. 21.—
Za samo večerno izdanje 12.—
Za pol leta, četrlet in na mesec razmerno.

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne odziva.

Na drobno se prodajajo v Trstu zjutranje številke po 3 nvč. večerne številke po 4 nvč.; ponedeljske popoldanske številke po 2 nvč. Izven Trsta po 1 nvč. več.

EDINOST

GLASILO

POLITIČNEGA DRUŠTVA „EDINOST“ ZA PRIMORSKO.

Telefon št. 870.

Stane 4 nvč.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi i. t. d. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loce Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, odpravništvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadstr.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinosti“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinosti“ v Trstu.

Novejše vesti.

Pariz 19. »Agence Havas« javlja iz Havane: Jeden polkovnik, trije častniki in 22 mož kubanski ustašev so se udali generalu Aquirre ter so izjavili, da v taboru ustašev vlada splošno ogorčenje zoper vlado in zoper zbornice Združenih držav.

Madrid 19. Sklep obeh ameriških zbornic, katerim se je črtal odstavek o neodvisnosti Kube, utegne provzročiti, da se udajo mnogi ustaši, ki so sovražni vsaki intervenciji od strani Združenih držav. Pomisliti treba, da so mnogi uplivni voditelji v stranki ustašev izjavili že večkrat, da bi jim bilo ljubše tiranstvo Španjske, nego pa svoboda pod gospodstvom Združenih držav.

Madrid 13. Med odposlanei kubanske kolonijalne vlade in odličnimi voditelji ustašev se vrše pogajanja v ta namen, da bi se poslednji udali na podlagi novih koncesij od strani Španjske glede avtonomije.

Madrid 19. Kakor javlja »Imperial«, poreče prestolni govor, da je Španjska poskusila vse, da bi se ohranil mir. Prestolni govor apeluje na španjski narod, da se reši domovina in obvarujeta čast in celokupnost naroda.

Washington 19. Seja senata se je zaključila ob 1. uri 50 m., ona hiše raprezentantov ob 2. uri 45 m. zjutraj. Ko se je seja hiše raprezentantov pretrgala ob 8. uri zvečer, zbrali so se člani v sprehodni veži in so prepevali patrijotiske pesmi. Resolucija, vsprejeta sedaj od obeh zbornic kongresa, se odpošlje danes predsedniku Mae Kinleyu.

Washington 19. Predsednik Mae Kinley podpiše od kongresa vsprejeto resolucijo še le potem, ko dobi odgovor na ultimatum, ki se dopušlje Španjski. Predsednik je za to, da se Španjski dovoli rok dveh do treh dni, da se podvrže ultimatumu. Čim bode resolucija podpisana, ostavi španjski poslanik Bernabé Washington.

Madrid 19. V prestolnem govoru, kakor ga je vsprejel ministerski svet, je rečeno: Če tudi je

bila Španjska vsikdar za pomirjenje, ali, ona se ne odreče nikdar vrhnemu vladarstvu nad otokom Kuba. V premirje je privolila le zato, da ugodi želji papeža in vlasti.

Washington 19. Splošno premikanje vojaštva proti središčem mobilizacije se je že pričelo povsodi na jugu. Vojno ministerstvo je sklenilo poklicati pod zastavo prvih 80.000 mož milice.

Atene 19. Turško vojaštvo je začelo ostavljati Tesalijo.

Cetinje 19. Na brzojavko kneza Nikolaja povodom velikonočnih praznikov, v kateri se je isti zajedno zahvalil za podarjene puške in streljivo, je odgovoril ruski car: »Čestitam Vaši visokosti o teh visokih praznikih in zaupam v to, da doposlano darilo še bolj utrdi bratstvo obeh narodov naših.«

Carigrad 19. Tajnik palače, ki odpotuje dne 21. t. m. v Petrograd, ponese seboj lastnoročno pismo sultana za carja Nikolaja. Od ruske strani zagotavljajo, da to potovanje nima nikakega političkega pomena.

Dunaj 19. Da-si se je oporekalo temu, je vendar gotovo, da bode vojni minister zahteval od delegacij, znatnih kreditov za nabavo pušk z malim kalibrom in za uvedenje večerje vojakom.

Novi sodni opravični red in novi civilni pravdni red.

II.

(Zvršetak tega članka).

V začetku svojega članka smo povdarjali s zadovoljstvom, da je novi način pravedanja mnogo boljši in krajši od starega. Da pa stranke tudi občutijo prednosti nove procedure, za to je potrebno pred vsem, da se sodniki uglobovijo v njeni duh in da se tudi ravna po njenih določbah. V tem oziru pa smo čuli že mnogo pritožeb.

Polža je prevzela resnoba.

»Kaj mu je škodovalo?«, je odvrnil čez nekaj časa. »Stanko je že tak zmejenec, če le baba zapoje na polju, pa ga jame takoj tresti.«

Na to je umolknil. Andrejček se je nekaj časa potikal po koči, toda ker mu je bilo v njej pretesno, je odšel ven med jarke. Hodil je sem ter tje brez pravega namena. Včasih se je skobacal na grič, od koder je mogel videti Nemece, kako so tolpompa kopali temelj, včasih pa se skrival v globel, ali lezel skozi bodeče grmičje.

Toda, kjerkoli je bil, povsodi ga je spremljala senca učiteljeve hčerke, njeno zagorelo lice, sive oči in mično njeno gibanje. Včasih mu je doletavalo na ušesa, kakor iz kake globeli, njeno močno in ganljivo petje, ali pa star, hripav glas starega Gobarja izbruhajoši kletve.

»Nemara me je ona začarala«, je šepetal prestrašeno ter — znovič mislil na njo.

VII.

Nikdar se Polž še ni čutil tako zadovoljenega, kakor to pomlad. Dá, tudi počil si je za vse čase in denar mu je tekel v skrinjo; pa tudi novega je videl marsikaj.

Nekdaj mu je s težavo mineval dan. Komaj

Sodnik, ki hoče voditi osebno vso pravdo (in po novi proceduri je prisiljen v to), mora gotovo tudi znati, zakaj se pravdaja stranke.

V nas se pa dogaja mnogokrat, da začenja sodnik z razpravo, ne da bi bil prej niti površno prebral tožbo. Ako je tožba malko obširnejša, ako se v nji razlagajo zapletene razmere, ne more jih sodnik takoj razumeti o hitrem čitanju in postaja vsled tega nervozen: stranke mu hočejo, vsaka na svoj način, pojasniti stanje stvari in posledica tega je, da se začenjajo mej seboj prepirati in da se je torej začela pravda prej, nego si je sodnik prisvojil njeni predmet. Tak sodnik je potem strankam izročen na milost in nemilost.

Priznati hočemo, da so nekateri sodniki morda preobloženi z delom. To opravičuje sicer do neke meje dotično osebo, nikakor pa se to ne more odpušiti justični upravi, ki nastavlja na važna mesta ljudij, ki niso kos svoji nalogi.

Gorinavedeni nedostatek pa se seveda še povečuje, ako je na jedno jutro razpisanih po 15 do 20 prepirnih razprav. Stranke se pripravajo in kričijo, sodnik študira še le tožbe z velikim trudom in odvetniki se ta čas pogovarjajo o dnevnih novostih: to gotovo ni vzor nove sodnice, kakor jo je imel v mislih zakonodajalec.

Iz takih sodnic pa se tudi redkokedaj dobiva razsodba, kajti, ako je sodnik le količkaj vesten, noče soditi o stvari, ki je, seveda vsled lastne krivde, ni razumel. Za to pa skuša poravnati stranke z lepa ali po sili. Sodnica se spreminja v semenj, na katerem nastopajo sodnik in odvetniki kakor mešetarji; včasih se posrečuje po vso uro trajajočem se pogajanju priti do neke sprave; mnogokrat pa je to nemogoče in potem si pomaga sodnik s tem, da je preložil razpravo. Takih prizorov videti je na mnogih naših sodiščih in se bodo ponavljali, dokler ne bo justična uprava dobro pretehtovala vsakogar, komur hoče poveriti važni in odgovorni posel sodnika za prepirne stvari.

Novota, ki je pripravila neprijetno iznenadenje

je, vtrujen od dela, legal na postelji ter zaspal trdo kakor kamen, že je potegnila žena z njega odejo ter klicala:

»Vstani, Jožef, dan je...«

»Kaj je dan?...«, je pomislil začuden, »saj sem še le legal ravnokar«. Navzlic temu je pobiral svoje kosti, od katerih se je vsaka za-se držala postelje, ne hoteča še vstati, menecal si oči, zeval, da mu je kar v vratu hreščalo ter se rad ali ne rad dvignil s postelje.

Bilo mu je tako težko, da je včasih z zadovoljnostjo sanjaril o večnem snú v zemlji. A tu pa žena neprestano priganja: »Vstani... umij se!... obleci se... kajti zapozniš se in prikrajšajo ti zaslužek...«

Tedaj se je oblekel, pognal iz hleva konja, istotako utrujena kakor on ter odrinil na delo v grajščino, ali v trg, kjer je razvažal žide posvetu. Večkrat ga je premagovalo tako, da je šepetal na pragu: »danes ostanem doma!...« Toda bal se je žene, sicer pa mu je bilo žal tudi za zaslužkom, brez katerega ne bi zvezal konec s koncem v gospodarstvu.

(Pride še.)

PODLISTEK.

80

PREDNJA STRAŽA.

ROMAN.

Poljski spisatelj Boleslav Prus. Poslov. Podravskega.

»He, vi se ne bratite?«, je dejal, potresaje pest. »Mar te nisem videl, kako si dirjal k njim kakor pes čez vodo, da so ti dali steklenico piva? Mar nisem videl, kako sta tvoj oče in mati molila na griču ob enem z Švabi? K zlodju so molili!... Bog vas je že kaznoval, ker je nekaj doletelo Stanku. Toda počakaj, temu še ni konec... Zatajevalec! pasja vera!...«

Po teh besedah se je obrnil ter šel proti vasi, proklinjaje Polževo rodbino.

Andrejček se je privlekel domov začuden in žalosten. V koči je našel bolnega Stanka in strah ga je prijel za srce. Takoj je povedal očetu, da se je srečal z Gobarjem.

»Tako bedast je, kakor je star«, je odvrnil Polž. »Kaj, mar naj človek ostane v krčmi kakor živina, kadar molijo, bodisi tudi Švabi?«

»A Stanku je že škodovala njihova pobožnost«, je omenil Andrejček.

že marsikomu, je popolna opustitev takozvane »hora legalis« to je ure čakanja po določeni uri; toda ta novota je jako dobra, ker je »hora legalis« koristila le nemarnim strankam, dočim se točne stranke morale čakati zastonj celo uro. Ravno iz te dobre določbe, v zvezi z neko drugo določbo, izemila se je na nekaterih sodiščih za stranke celo škodljiva praksa. Zakon pravi namreč, da ima pričivati pravda tri mesece, če ni prišla nobena stranka na določeni dan. Na katerih sodiščih se je zgodilo, da sta prišli obe stranki nekoliko minut po določeni uri na sodišče in, akoravno sta hoteli obe razpravljati, izjavil jima je sodnik, da je minol določeni čas in da morati pustiti pravdo mirovati tri mesece. A celo to se je zgodilo že, da so stranke čakale pred določeno uro na sodišču in da jih je vendar zadela omenjena posledica. Pred določeno uro namreč jih ni pustil sodnik v svojo sobo, o določeni uri jih ni nikdo klical; in če so pa šli po določeni uri vprašat, smejo-li vstopiti, izjavil jim je sodnik, da so zakasnil.

Želeti bi bilo, da bi se splošno svela praksa, ki je uvedena na e. kr. okrajnem sodišču v Trstu, da kliče namreč sodni sluga na glas o določeni uri stranke, ki so povabljeni za isto uro.

Od vseh novih zakonov dvignilo se je največ pritožeb, in ne samo pri nas, proti izvršilaemu redu. Namen zakonodajalec je bil očevidno ta, da se pomaga zadolženemu delu prebivalstva in zlasti kmetškemu ljudstvu; no, kakor navadno v takih slučajih, se ni dosegel ta namen, temveč se bo — do sedaj ni mogoče še pregledati vseh posledic — sicer škodilo kapitalistom in trgovecem, a isto tako in morda še v večji meri tudi dolžnikom.

Določba na pr., da se zemljišča na javni dražbi ne smejo pridati izpod dveh tretjin cenitne vrednosti, imela je preprečiti, da se posestva ne bi prodajale pod vrednostjo; v resnici pa doseže le to, da bo vsaki kapitalist jako dobro premišljeval, predno dá posojilo na zemljišča in da torej kmet ne najde več potrebnega kredita.

Istotako škodljive za dolžnika so tudi določbe, da ne sme upnik ponoviti dražbe pred šestimi meseci, če jo je ustavil dobrovoljno, in da izgubi popolnoma zastavno pravico na premične stvari, če ne prosi za dražbo v enem letu po izvršeni rubežni.

Po novih zakonih torej upnik ne sme imeti potrpljenja z svojim dolžnikom, temveč mu mora vse prodati v najkrajšem času, ako noče riskirati, da ga drugi prehité in da izgubi torej svojo tirjatev.

DOPISI.

Z Dunaja 16. aprila t. l. [Izv. dop.] (Beseda »Slovanskega pevskega društva« dne 31. marca t. l., zabava v slovo od pevovodje in častnega člana, gosp. Mateja Hubada 14. aprila t. l.) Ker mi je v prvem svojem dopisu govoriti o »Slovanskem pevskem društvu« in njega pevovodji, dovolite, da Vam, če prav zakasnelo, podam tudi kratko poročilo o zadnji besedi tega društva v Ronacherjevi dvorani. Na programu so bile za društvo in občinstvo tri novitete in sicer: Overture k operi »Porin« V. Lisinskega, »Dvě rozy«, ruski mešan zbor Kjuj-evljev, in pa »Iz stare Srbije in Makedonije«, starosrbske in makedonske pesni, katere je za mešani zbor harmonizoval Mokranjac.

O Lisinskega ouverturi rečemo lahko, da je to stara italijanska godba, brez posebnih vrlin in krasot, po vsebini ne posebno globoka in muzikalnično duhovita, a vsakako dobra, solidna glasba, da, po mojem menenju mnogo solidnejša, nego glasba poznejših tolkanj slavljanih in hvaljenih hrvatskih »maestrov«. Zdi se mi, da je stari Lisinski imel pred glasbo večji respekt, nego pa hrvatski glasbeniki za njim, ki se nikakor ne morejo povzdigniti nad navadno »liedertafelmusik« — in to je velika škoda za hrvatsko in sploh za jugoslovansko glasbeno literaturo! Čudim se le, da je razmeroma tako dobra, morda najboljša hrvatska opera tako dolgo trohnela v prahu kacega arhiva, dokler je ni dr. Miletić zopet spravil na dan ter tako pokazal svojim sodobnikom, kako so stari gojili glasbo!

»Dvě rozy« je proizvod glasbene »moderne« ruske, med katero se šteje njen skladatelj Kjuj. Ta mešani zbor je povsem originalen, glasba takorekoč impresionistična, vzbuja v poslušalčevi duši ono

razpoloženje, katero je pesnik hotel vzbuditi v nas, kar se je pa glasbeniku z dovršenejšimi, finejšimi sredstvi tudi bolje posrečilo. Skladatelj je v harmonijah in glasih podal verno sliko vseh onih neizmerno nežnih senzacij in duševnih razpoloženj, katere čutiš pač, a jih ne moreš izraziti z besedo. V tem pogledu je ta skladba v resnici v vsakem obziru čisto svoja in zanimiva.

Krasoto narodnih pesmi, posebno starih narodnih, pozna in priznava pač vsakdo, a v Mokranjčevi harmonizaciji, po Hubadu naučene in pete pod njegovim vodstvom, uplivaajo na poslušalec s podvojenim močjo, da se ne mere odtegniti njihoveemu čaru. Posebno lepi sta »More izvor voda izvirala« in pa kolo »Varaj danka, gizdava devojko«. Boljšim pevskim društvom po deželi in v provincijalnih mestih, katera ozbiljno goje godbo, priporočamo Mokranjčeve »Rukoveti« srbskih in makedonskih narodnih pesmi, kajti lahko rečemo, da se dajo po vsebini in harmonizaciji primerjati s Hubadovimi narodnimi.

Razven teh novitet peli so Bendlov moški zbor s spremljevanjem klavirja: »Tatranska fjalocka«, v kateri se je odlikoval kakor solist g. J. Macák s svojim krepkim, a vendar mehkim in dobro izvežbanim tenorjem. Nadalje Fibichov mešani zbor: »Pomladna romanca« s spremljevanjem orkestra; sole sta pela konservatorista gč. Gottliehova (sopran) in A. Nosaljewicz (bas), oba vrlo dobra, sigurna in briljantna peveca. Glasba obeh teh skladb je skozi koncertna. Gosp. Nosaljewicz je zapel tudi še kakor posebno točko jedno malorusko Nižankowskega in jedno poljsko Moniuszkovo. Poleg tega je svirala klavirna virtuosinja g.čna Dragica Kovačevićeva Liszt-Mendelssohnov »Svatebno koračnico« in »Rej vil« ter se izkazala izborna pianistinja, katere čaka še morda lepa prihodnost.

Kedor je poznal »Slov. pevsko društvo« še izza dobe pred Hubadom in je slišal njega zadnji koncert pred tremi leti, in je morda prišel sedaj iznenada na koncert pod Hubadovim vodstvom, bi pač ne verjel sam svojim očem in ušesom, da je to koncert istega društva, katero smo mi, bolj skeptični ljudje, šteli že davno mej mrtve ter napravili nad njim kakor resnim pevskim društvom — križ. Kedor je slišal zadnje koncerte pred tremi štirimi leti, ne bi bil mogel verjeti nikdar, da bode to samo »Slovansko pevsko društvo« moglo še kedaj nastopiti v koncertni dvorani pred strogo dunajsko glasbeno kritiko. In vendar je to danes resnica. Hubad je v to do konca oslabeledo in le še z gole navade živeče telo vdahnil novo, krepko dušo ter je probudil v lepše in častnejše šivljenje. To se je pokazalo že na prvem statutarnem koncertu pod njegovim vodstvom dne 8. decembra 1896. l. v Ronacherjevi dvorani, kjer so mej drugim peli že Dvořákov »Psalm 149« Op. 79 in o katerem koncertu se je vsa merodajna dunajska kritika izrekla jako laskavo.

Od te dobe je društvo naglo napredovalo in je na drugem koncertu dne 7. maja 1897. v veliki dvorani »Musikverein-a« izvajalo Dvořákovo impozantno skozi in skozi klasično skladbo: Stabat mater op. 58., s sodelovanjem E. Straussovega orkestra, dvorne operne pevke gč. Edit Walkerjeve (alt), dvornih opernih pevcev gg. Heša (bas) in Pačal-a (tenor). Pohvala o tem koncertu bila je v tukajšnjih listih (izvemši nemškonačionalne zagriženice) še večja, vspeh na vseh straneh še popolnejši. V društvenem letu 1897—98 so peli na prvem koncertu Dvořákov veličastni »Te Deum« op. 103. s sodelovanjem voj. orkestra, gč. Gottlieb-ove in g. A. Nosaljewicz-a ter je tudi to pot Hubad s svojim zborom dosegel popolen in neoporečen vspeh. Ta lepa a silno težavna skladba se je pela pod njegovim vodstvom sploh prvič v Evropi, kajti skladatelj jo je bil zložil za svojega bivanja v Ameriki ter jo tudi izvajal samo onstran oceana.

Ti kratki podatki dokazujejo jasno dovolj, kakov duh veje pod Hubadovim kapelnštvom v »Slov. pevskem društvu«, da je to društvo na najboljši poti, da pod njegovim vodstvom postane v najkrajši dobi jedno najboljših elitnih pevskih društev na Dunaju in v Avstriji sploh. No, Hubadu ni samo do tega, hotel bi marveč napraviti iz njega to, kar bi moralo biti po svojem imenu, t. j. nekako središče slovanske vokalne glasbe. V slov. pevskem društvu naj bi se proizvajalo najboljše, kar so vstvarili in vstvarjajo umetniki

raznih slovanskih plemen ter tako upoznavalo dunajsko slovansko in nemško občinstvo in kritiko s slovansko glasbeno produkcijo. Hubad je stavil nadalje predlog, ki je bil tudi sprejet na občnem zboru, naj se društvena pravila prenove tako, da bode smelo društvo zalagati in izdajati muzikalije, v prvi vrsti se vé da vse one novitete, katere je njega zbor izvajal na koncertih in so obstale pred resno kritiko. — Tako bi postalo »Slov. pevsko društvo« nekaka glasbena matica, središče vseh slovanskih skladateljev in pevskih društev, posredovalec med društvi in skladatelji. Vsako pevsko društvo postalo bi potem lahko člen »Slov. pevškega društva« na Dunaju ter dobivalo od njega partiture in posamične glasove za nizko ceno ter si tako prihranilo mnogo truda, skrbij in dela, ki ga daje sestavljanje programov in pa prepisovanje in naročanje muzikalij. To lepo idejo je sprožil Hubad ter jo, ako ostane na Dunaju, tudi izvede gotovo v korist društva in glasbene vzajemnosti slovanske. Vse to, kar je v »Slov. pevskem društvu« Hubad zvršil in še namerava zvršiti, pričra o nenavadni eneržiji, neumorni delavnosti in idealnem navdušenju za ta v resnici vzvišeni in za vzajemni razvoj glasbe vseh zapadnih slovanskih plemen velevažni namen. Kedor pozna Hubada in njegovo temeljito muzikalnično naobrazbo in pa njegovo neupogljivo voljo, ve, da tudi doseže postavljeno si svrhu.

Ni čuda torej, da je »Slov. pevsko društvo« dne 14. t. m. napravilo svojemu probuditelju posebno »zabavo v slovo«. Sedaj, ko odhaja, kakor upamo samo za nekaj časa, študirat poljsko in rusko glasbo v kulturna središča naših severnih bratov, zbrali so se njegovi peveci in prijatelji iz društva v dvorani pri »Zlatem križu«, da se poslove od njega. Ženski zbor mu je poklonil o tej priliki popolno (orkestralno) partituro Dvořákov »Sv. Ludmile«. Moški in mešani zbor sta pela pod Hubadom naučene skladbe pod vodstvom podkapelnikov gg. H. Jeraj-a in J. Macák-a. Med drugim tudi zadnje, po Hubadu harmonizovane slovenske narodne pesmi: Rožmarin, Sem slovenska deklica in po poljsko Moniuszkovo Slovecko.

V svojem govoru je slavil predsednik društvu, g. dr. Murko, Hubadove zasluge za društvo, za slovansko glasbo sploh in za slovensko še posebej ter ga konečno reklamoval za Dunaj, kjer je potreben vsem slovanskim narodom, da, neobhodno potreben, da izvrši, kar je tako lepo in mnogo obetajoče začel v prilog kulturni vzajemnosti slovanski.

Ob tej priliki naj mi bo dovoljeno omeniti, da je »Slov. pevsko društvo« dobilo v dr. Murko-tu predsednika, ki kakor Hubad stoji na jedino pravem stališču, da treba dela, resnega, vstrajnega dela in discipline med peveci in člani, da se društvo povzdigne in vzdrži ter občinstvo odgoji.

V imenu akad. društva »Slovenije« se je poslovil stud. jur. g. Šuklje v kratkem a lepem in primernem govoru od Hubada, ki je s svojim zborom bil društvu na razpolaganje, kadar je bilo tega treba. G. Macák je zapel dve »Večerni pesmi« in »Ne kamenjajte prorokov« od Smetane. Za smeh in dobro voljo je skrbel g. Matoušek s svojimi kupleti. Tako je hitro minul večer.

Konečno izrekamo že večkrat izraženo nado, da se nam vrli umetnik in neumorni delavec na glasbenem polju, g. Matej Hubad, kmalo zopet povrne ter nadaljuje tukaj začetno delo kulturne vzajemnosti slovanske!

Politični pregled.

Tržaško vprašanje. Najnoveja zmaga terorizma nad avtoriteto ima vendar nekaj dobrega na sebi! To namreč, da je svet zopet jedenkrat opozorjen na naše gnile odnošaje.

Danes nam je zabeležiti dve znameniti izjavi v dunajskem novinstvu o našem — tržaškem vprašanju. In ne le dva znamenita, ampak tudi dva dijametralno nasprotna si glasa: nasprotna v svojih namenih. Jeden glas bi hotel prikrivati gnilobo in bi morda — ako bi šlo — dovolil še nagrade veliczdajstvu, drugi imenuje stvari po njih pravem imenu.

Ne treba praviti, da prvi glas prihaja iz predal stare grešnice in zaveznice vsega slabega, »nove svobodne« židinjé, ali kakor jej pravijo po nemski:

»Nene Freie Presse«. Ta svobodna — izvestne damice so jako »svobodne« — židinja hoče v svojem uvodnem članku jednostavno potajiti ves prvi značaj zadnjih tržiških izgredov. Hvali na vse pretege tržiško prebivalstvo, da se je toli energično uprlo luegerjanstvu! Sicer pa da ni bilo čuti nijednega državi ali cerkvi sovražnega vsklika! Res, prav zares?! Komu sovražni pa so bili vskliki: »Doli s škofom!« »Smrt škofu!« »Živela Italija?!« Mar so hoteli kazati svoj avstrijski patrijotizem ljudje, ki so se gromadili pred — **Italijanskim konzulatom**?! Kaj ima opraviti italijanski konzulat s propovedmi v avstrijskih cerkvah?! Česa so iskali torej ti ljudje pred **Italijanskim konzulatom**? Jeli treba vsklikati »evviva« pred italijanskim konzulatom, ako so hoče kdo boriti proti avstrijskemu Luegerju?! Zastoj ti trud, židovska »svobodna«: vse tvoje figovo pero ne more pokriti vsega tega, kar je žalostnega in neavstrijskega v Trstu!

Vse drugače, poštenje in bolj avstrijsko zveni drugi dunajski glas. List »Reichswehr« prinaša dolg uvoden članek o zadnjih dogodkih v Trstu. Na nemškem jeziku že dolgo nismo čitali tako poštenega. Žal nam je, da nam ne dopušča prostor, da bi ponatisnili že danes ves ta članek v njega polnem obsegu. Storimo pa to čim prej. V glavnih potezah je vsebina istemu nastopna:

Članek pričinja vprašanjem: »Ali leži Trst v Avstriji ali v združeni Italiji? Ali veje s kastela, ki se vpenja na »gradu«, savojski križ ali pa črno-rumeni prapor?« Potem izvaja članek, da v Trstu za Slovane ni avstrijske državljanske pravice. »Tam je le pod avstrijsko znamko neko rudečo-belo-zeleno pobarvano državljansko pravo za — Italijane. Dozdeva se nam, da je zadnji čas, da se pokaže z energijo in, ako treba, tudi železno brezobzirnostjo, da Trst leži še v Avstriji, in da bode, ako Bog hoče, ležal vsikdar v Avstriji! Tu ima grof Thun najboljšo priložnost, da pokaže svojo zmožnost kakor avstrijski državnik, ne da bi ga moglo motiti ali ovirati parlamentarno položnje. Ne, tako ne moremo dalje. »V Trstu in na Primorskem sploh — tako zaključuje članek v »Reichswehr« — treba s koreniko izruti protiaustrijski duh. Zadnji čas je, ali ni še prekasno. Država mora čuvati državi in cesarju zvesto prebivalstvo pred atentati italianissimi; napredku in razvoju istega ni smeti stavljati nikakih ovir. Irredentovci so postali tako predrzni le zato, ker se jim je dopuščalo. Naj se jim le pokaže enkrat, da gre zares, temeljito zares! Avstrija je menda vendar še dorasla taki družbi! Vlada posezi vmes dejansko odločnostjo! Avstrija ne prebije več nijednega greha zamude doli ob Adriji. To naj si zapomni grof Thun!«

Parlamentarna kriza vsled dogodkov v Trstu. Danes došla »Reichspost« naznanja, da dogodki v Trstu utegnejo imeti jako usodnih in dalekosežnih posledice za parlamentarno konstelacijo in za vlado. Večini preti nova nevarnost, ker se slovanska krščanska narodna zveza kakor člen večine čuti žaljeno po zaustavljeneju slovenskih propovedi v Trstu in bode zahtevala od grofa Thuna pojasnila in zadošččenja. In ako ne dobi tega, hoče izvesti primerne posledice. Omenjeni dunajski list dostavlja, da se je v Trstu sicer izvršila sprememba osebe na čelu vlade, da pa ostalo uredništvo preveva še vedno stari duh, z bok česar je ostal Italijanom prejšnji vsemožni upliv. Zato da je zahteva jugoslovanskih zastopnikov po pojasnilu in zadošččenju opravičena in simpatična.

Češka deputacija na Dunaju pod vodstvom župana praškega dra. Podlipnega, se je predstavila včeraj tudi ministroma pravosodja in železnice, katerima je izrazila svoje želje. Župan Podlipny je hotel obiskat župana dunajskega dra. Luegerja, a ga ni našel doma. Potem pa je dr. Lueger hotel obiskati dra. Podlipnega in ga tudi ni našel doma.

Državni zbor. — Danes se je sešel zopet naš državni zbor. Da ne z dobrimi nadami, kaže že dejstvo, da mu že danes prorokujejo jako kratko življenje, namreč le do 20. maja. Potem da se snide zopet meseca novembra, toda le v proslavo jubileja cesarjevega, in se mu ne predloži nobena stvar v razpravo.

Časnikarska svoboda v Srbiji. V Belemgradu je izhajal časopis »Pogled«. Lastnik in izdajatelj tega časopisa, Radoje Radojlović, mudil se je nekaj časa pri svojem rojaku Milutinu Garašninu v Parizu, ki je ležal na smrtni postelji. V

tem času je zabranila srbska vlada izdavanje tega časopisa. Ko se je vrnil Radojlović v Beligrad, pričel je zopet izdavanjem lista. A nekega večera je policija obkolila vso hišo ter je zaplenila vse liste. Ob enem je dobil izdajatelj lista poziv od vojaške oblasti, da mora odpotovati nemudoma v vojaški oddelek v Zajčar. Drugi in tretji urednik lista sta dobila istotako povelje ter sta morala oditi na vaje. V Belemgradu se je govorilo celo, da je redar, ki je spremljal jenega gornjih urednikov v čolnu preko Timoka, skušal utopiti ga, prevrnivši čoln.

Tako se razvijajo politiški odnošaji v Srbiji, odkar deluje zopet tam doli pogubonosni vpliv nesrečnega Milana! Kdor ne ugaja, ta mora v zapor! Zapirajo se državniki, zapirajo se voditelji strank, zapirajo se časnikarji!! Kdor je prijatelj tej sicer oblagodarjeni zemlji, kdor je Slovan, kdor čuti z narodom srbskim, ta se mora vpraševati v žgoči skrbi: Kakov bode zaključek tej nesrečni fazi male slovanske države? Ali ima sploh kako bodočnost država, v kateri si vlada ne ve pomagati drugače, nego takimi sredstvi? A tema vprašanjsma se že po logiki stvari sami pridružuje še tretje vprašanje: koliko takih grehov bode mogla prebiti še — dinastija Obrenovičev?! Ako pojdejo stvari tako dalje, morajo se zgostiti v to vprašanje!

Domače vesti.

Mestni svet tržiški bode imel jutri zvečer svojo VIII. sejo. Na dnevnem redu je tudi točka o poljskih čuvajih v Škednju in drugod po okolici.

Na proslavi petdesetletnice hrvatskega narodnega jezika, ki se je vršila v Pragi, sta govorila navdušeno tudi češka poslanca dr. Gregr in Hořica. Poslednji je povdarjal, da Dunaj mora postati središče slovanstva. Zvečer je bila slavnostna predstava v gledališču.

Danes prinašamo prvi dopis našega novopridobljenega dunajskega dopisnika, ki bode odslej sodeloval redno v našem listu.

Svarflo in priporočilo. Čujemo, da neki človek lazi okolo in nabira — sklicevaje se na urednika »Edinosti« — prispevke za rodbine zaprtih okoličanov. Posvarjeno bodi torej naše občinstvo, da naj poverja take denarje le takim osebam, katere pozna, ali pa naj jih doloži upravi našega lista. Nesrečne in mnogobrojne rodbine zaprtih okoličanov priporočamo vnovič in najtopleje usmiljenim sreem naših rojakov in sicer po pogovoru: kdor je hitro dal, je dvakrat dal!

V čegovem imenu! — »Indipendente« je pozival oblasti, naj zaustavijo propovedi patra Pavissieha v imenu osebne svobode, in je v imenu te svobode grajal tudi postopanje redarjev in uporabo vojaštva povodom zadnjih izgredov. Ali pa so javno organi res nastopali proti osebni svobodi?!

To je pač najdrznija laž! Ne, proti osebni svobodi niso nastopali redarji, ampak za osebno svobodo! Kajti nastopali so proti onim, ki uprav besno kratijo osebno svobodo vsakomur, ki jim ne služi slepo in po suženjski! Proti onim, ki kratijo najsvetejšo svobodo, ki je zagotovljena vsakomur po državnih zakonih: svobodo v zadoščevanju svojemu verskemu čutu!

Prav dobro je pisal »Mattino« minole nedelje na adresu socijalistov: »Ali hočejo res dušiti svobodo delovanja in svobodo besede? Mi nismo klerikalei, marveč vprašujemo v imenu pravega in dobro razumevanega liberalizma: Ali oni, ki bi hoteli, da vidimo v njih liberalce, spoštujejo svobodo v misli in svobodo v besedi? Uprizarjanjem demonstracij po ulicah in nasilstev se le jemlje stranki na nje ugledu ter kaže, da ista hoče iskati drugih potij, ker ne more pobijati nasprotnika na jasnem torišču razgovorov!«

Tako je! Zato pa se vsi izgredi niso vršili v imenu osebne svobode, ampak v imenu ubijanja iste!

Slučaj ali...? — Pišejo nam: »Ne hodi v ono tobakarno«, rekel sem nedavno temu prijatelju, ki je hotel vztopiti v neko tobakarno, kjer ne znajo slovenski. »Pojdiva rajše k Lavrenčiču, ker ta je dober Slovenec«. — Ko sva prišla na prag Lavrenčičeve tobakarne, zapazila sva nekega lahončka, ki se je držal kakor polita kokoš, nad njim pa je rohnal g. Lavrenčič. Kar ostrmel sem, videči mirnega g. Lavrenčiča tako razkačenega. Pogledaval sem Laha, pogledaval Lavrenčiča, a raztolmačiti si nisem mogel, kaj bi moglo biti to? Morda

se je Lah zbal mene, da jo je popihal. Ko se je tobakarnar potolažil nekoliko, je začel pripovedovati:

»Še nikdar ga nisem videl. Danes je prišel sem ter mi je začel razsajati in žaliti, zagledavši tu slovenske liste. »Kosa teni kua ští porki di folji, kosa vendé kua kueste porkarije, porki di ščavi, perke no gave nisun »Picolo«? — (»Po naše bi se reklo: čemu držite tu te svinjske liste, čemu prodajate tu te svinjarije, prasei Slovenei, zakaj nimate »Picola«?! —)« — A Lahon je zadel na pravega! G. Lavrenčič ga je obrisal tako pošteno, da se mi je kar sree smejalo v prsih. Zamolčati ne smem tudi, da je bil imenovani Lah zelo elegantno oblečen; bilo mu je kakih 30 let. Vsi v tobakarni navzoči so se zgražali na vedenju tega sina »avite kulture«. — Morda nam je bral na obrazu lahonček kakih mislij smo, da jo je popihal kakor oblita kokoš. Da, da, dokler se jim ne pokaže zob, čutijo se junake, kadar pa se jim je prišlo do živega, tedaj, — nu, kaj tedaj? — naredijo tako, kakor so naredili slavni junaki v Afriki po receptu njih še slavnjšega vojskovodje Baratieri-ja!

Ko sva odšla s prijateljem, vprašal sem ga medpotoma: »Si-li videl, da-li je Lavrenčič dober Slovenec?«

»Da, da«, vzkliknil je on, »samo od Lavrenčiča hočem kupovati odslej«. »Jaz tudi« — sem mu odvrnil jaz.

„Gospodarsko društvo“ v Škednju je imelo dne 13. t. m. svoj redni občni zbor. Iz poročila blagajnikovega posnamemo, da so

znašala aktiva	6896 gl. 98 nč.
pasiva pa	1880 „ — „
torej znaša dobiček in premoženje	_____
do konce leta 1897.	5016 gl. 98 kr

V upravnem letu 1897 je imelo društvo 5210 gl. 47 kr. prometa.

Občni zbor je vsprejel predlog predsednika gosp. Sancin Antona, da se v spomin jubileja cesarjevega napravi jubilejski vrt. Nasadi naj se tri do štiristo sadnih drevov na društveno posest v Sv. M. M. Magdaleni spodnji. Tako se to sedaj pusto in trujem obraščeno zemljišče, premeni v vrt, ki bode društvu v korist ter v izgled in poduk drugim posestnikom.

Za »Narodni dom« v Trstu se je nabralo v krčmi Frana Valetiča 3 gl., in sicer sta jih nabrala Fran Valetič in Justin Grbec.

Program koncertni vesellei, ki jo priredi pevsko društvo »Zarja« v Rojanu v nedeljo dne 24. aprila 1898. v prostorih »Narodnega doma« v Barkovljah, s prvim nastopom tamburaškega zbora Rojanskega, je nastopni: 1. H. Vogrič: »Kviško srea!«, koračnica udara tamburaški zbor. 2. H. Ražem: »Himna pevskega društva »Zarja« v Rojanu«, mešani zbor. 3. V. G. Brož: »Lepa naša domovina«, tamburaški zbor. 4. H. Vogrič: »Moji spomini«, venci slovenskih narodnih pesmi, tamburaški zbor. 5. Dr. Tolminkij: »Za vasjo«, dvospev za tenor in mezzosopran se spremljevanjem tamburaškega zbora. 6. J. Aljaž: »Občutki«, moški zbor z bariton solo. 7. G. Farkaš: »Na savskem bregu«, potpouri hrvatskih narodnih pesmi, tamburaški zbor. 8. Dr. Tolminkij: »Gorenjski Valček«, tamburaški zbor. 9. H. Vogrič: »Večerni glasovi« — Glasbena slika — Velika koncertna idilična fantazija, udara tamburaški zbor: a) »Večerni mrak«. b) »A ve Marija«. c) »Žanjice se vračajo s polja«. d) »Kukavica kuka«. e) »Vasovalei«. f) »Iz gozda se čuje milotinka«. g) »Noč«. h) »Poziv k plesu«. i) »Ples mladine«. j) »Slavčovo žvrgolenje«. k) »Otrokov jok«. l) »Vesela vinska družba v krčmi«. m) »Podoknica, vaških mladeničev«. n) »V stolpu ura bije polnoči«. 10. J. Bolč: »Uskok«, šaloigra v jednom dejanji. 16. Svobodna zabava. — Začetek o 5. uri popoldne. — Ustopnina za osebo 30 novč.

Ker je čisti dobiček namenjen za pokritje ogromnih stroškov o ustanovljenju »tamb. zbora«, se bodo preplačila vsprejemala hvaležno.

Na obilno udeležbo najuludneje vabi Odbor. **Izpred sodišča.** Deželno sodišče je obsodilo 28letnega Mateta Sever na 8 mesecev ječe, ker je dne 6. marca t. l. žugal se smrtjo svojej gospodinji Mariji udovi Martin iz Škorcklje hšt. 85 ter njenemu sinu in dvema hčerkama in ker je potem, ko so le-ti zbežali v hišo, lučal kamenje v okna ter pobil 15 šip.

Aron Breitseher iz Mendela v Galiciji je bil včeraj kaznovan z mesecem dnij zapora radi javnega

nasilstva. Protivil se je dne 13. avgusta 1897 nekemu redarju.

Pogrešajo jo. 60-letna Urša Sulčič iz Sv. Križa, kateri se je več časa mešalo v glavi, je ustala danes ob 2. uri popolnoči ter je odšla iz stanovanja. Domači so mislili, da je šla le na svojo potrebo, toda ni se vrnila več. Danes jo iščejo.

Nesreča! Saraba Ivan pok. Ant. na iz Ljubljane, rojen leta 1828., padel je danes zjutraj ob 6. uri z okna stopnice v IV. nadstropju tukajšnje ubožnice ter je obležal mrtev. Na lice mesta se je podala komisija sestojeca iz pol. oficijala Haseka in zdravnika ubožnice. Vzrok: alkoholizem. Truplo je ostalo v ubožnici.

Nesreča na jadernici. — Italijanska jadernica „Sarina“ se je pripravljala sinoči za odplov. 16 letni mornar Onofrio Canova je dobil nalogo, da spleza na jadro radi razpetja jadernice. Nesreča je hotela, da mu je pri tem spodletel opor in revež je padel kakih 12 m. globoko najprej na neko desko in s te je zdrsil v morje. Njegovi sodrugi so ga izvlekli iz morja ter odvedli na zdravniško postajo in potem v bolnišnico kjer je ostal. Poškodoval se je na več mestih života.

Koledar:

Danes v sredo 20. aprila: Marcellin, škof; Sulpicij, muč.
Jutri v četrtek 21. „ Bruno, spoz; Anselm, škof.

Solnčni: Izhod ob 4. uri 51 min. | **Lunini:** Izhod ob 3. uri 52 min.
Zahod „ 7. „ 4 „ | Zahod „ 5. „ 58 „

Ta je 17. teden. Danes je 109. dan tega leta, imamo toraj še 256 dni. Danes 20. t. m. mlaj ob 11 uri 26 min. zveč.

Različne vesti.

Življenje na ruskem dvoru. Čeravno je obdržal sedanji car mnogo običajev na dvoru, ki so bili v navadi za časa carovanja njegovega očeta, vendar so se ti običaji mnogo premenili za časa vladanja sedanjega carja. Življenje med carjem in carico je jako intimno in familijarno. Toliko car, kolikor carica sta jako pristopna družbi. Tu ni zapaziti v razgovorjanju in v drugem one napetosti, kakor je v navadi na drugih dvorih. Večkrat se vozita car in carica skupaj v svoji kočiji po ulicah petrograjskih ter odzdravljata občinstvu smehljaje se in ljubeznjivo. Ob važnih slučajih vsprejema car svoje ministre vsako uro ter je navadno za pisalno mizo, a poleg njega plete carica. Če bi hotela carica oditi, ko je prišel kak minister na posveto vanje, jej pravi car: »Le ostani tu, saj nas ti itak nič ne motiš«. V tej visoki družini je družinsko življenje torej srečno. In v kolikih takih družinah je rodbinsko življenje nesrečnejše, nego mej prostaki?!

Zadnje vesti.

Dunaj 20. Zbornica poslancev je jela razpravljati o predlogu za obtožbo grofa Badenija radi dogodkov v zbornici. Prvi je govoril nemški nacionalni Kaiser, ki je bil toli drzen, da je očital cesarju, zakaj da je vsprejel župana praškega!! Ta govor je izzval burnih prizorov. Za Kaiserjem sta govorila Gross in socialist Rieger.

Dunaj 20. Danes je vlada predložila zbornici poslancev predloge, nanašajoče se na obnovenje pogodbe z Ogersko. Iste obsezajo preosnovno davka na užitnine, nadaljevanje preosnove valute, spremembo obnega statuta in obnovenje carinske in trgovinske zveze.

Dunaj 20. List »Vaterland« prinaša jako oster članek radi dogodkov v Trstu.

Dunaj 20. Deželnim glavarjem za Gorenjo Avstrijo bode imenovan dr. Ebenhöch.

Pariz 20. »Figaro« prinaša vest — ki pa ni potrjena od nobene druge strani — da je neka evropska vlast predlagala vatikanu, naj bi Španjska odstopila Kubo papežu, kateri poslednji bi potem mogel proglasiti neodvisnost Kube. Na ta način bi ostal nedotaknen narodni ponos španjski.

Washington 19. Predsednik Mae Kinley podpiše jutri zjutraj resolucije in ultimatum.

Madrid 20. Na večeršnjem shodu stranke večine je rekel ministerski predsednik Sagasta: Španjska ne dopusti, da bi se jej odtrgal nekažnjeno nijeden košček zemlje in ne pritriliti nikdar tudi temu, da bi isti postal predmetom kupčije.

Washington 20. Akeija proti Kubi prične tukaj, čim bode odklonjen ultimatum. Mobilizacija proti jugu se je pričela večeraj.

Trgovinske vesti.

Budimpešta. Pšenica za sept. 1100—1102. Pšenica za spomlad 1898. 13-25. do 13-27. Oves za spomlad 7-30—7-40 Rž za spomlad 8-90 do 8-95. Koruza za maj-juni 1898. 5-64 do 5-65.

Pšenica: ponudbe in povpraševanja omejene. — Prodaja 15.000 meterskih stotov. Vreme: oblačno.

Havre. Kava Santos good, average za april 34-50 za avgust 35— frankov za 50 kgr.

Hamburg. Santos good average za mesec maj 28-50 za juli 29— za september 29-25 za december 30—

Dunajska borza 20. aprila 1898.

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	101-85	101-45
„ v srebru	101-70	101-40
Avstrijska renta v zlatu	121—	121-75
„ v ktonah	101-45	101-45
Kreditne akcije	352-40	351-65
London 10 Lsr	120-90	120-95
Napoleoni	9-55	9-56
20 mark	11-78	11-78
100 ital. lir	44-55	44-35

Krčma Ribarić.

Ulica Conti, za Holtom.

V moji krčmi prodajam črno Istrsko in dalmatinsko vino, belo vipavsko. Točl se tudi Dreherjevo pivo v sodčkih in buteljkah. Kuhinja je dobra. Postrežba točna. Prijateljem igre na kroglje stoji lep prostor na razpolago. Ker se zanašam, da me bode slavno slovensko občinstvo obiskovalo, se priporočam z udanostjo

Mihovil Ribarić,
krčmar.

„Hôtel Nazionale“

v Trstu
v ulici Vienna št. 4.

se nahaja v bližini kolodvora južne železnice, pristanišč, poštne in bizojavnega urada ter je popolnoma prenovljen. Sobe se oddajajo po 80 kr. in naprej.

Postrežba najtočnejša. Govori se slovenski in hrvatski. Lastnik je dalmatinski Hrvat. Za obilni obisk se priporoča ulani

Josip Serdarović.

Naznanilo !!

Podpisani naznanjam, da imam lastno zalogo in delavnico različnega obuvala v hiši ljudske šole nasproti cerkve sv. Petra, po domače »pri Pepetu Kraševcu«. Postrezam z vso točnostjo in po najnižjih cenah.

Sprejemam in izvršujem vsako naročbo na drobno in na debelo. Udani

Josip Stantič.

ANTON SIRZA

v Trstu.

ZALOGA OLJA, KAVE

i. t. d.

Pošiljatve le od 5 klg. naprej.

CENE:

Olje jedilno fino	klg. gld. —32
» » finejše	» » —36
» » najfinejše	» » —40
» namizno 1/2 fino	» » —44
» » fino	» » —48
» » extra	» » —56
» specialitetno	» kr. 60—72
Olja za cerkvene luči v vrših po 25 klg. gld.	11-75
Kava Santos I	» » 1-02
» » sup.	» » 1-10
» Rio fini	» » 1-04
» Guatemala sup.	» » 1-44
» Domingo dob.	» » 1-28
» » fini Elect.	» » 1-36
» Java dob. srednja	» » 1-18
» » blan, fini	» » 1-48
» » » prima	» » 1-52
» Portoriceo fini	» » 1-54
» » deb. zrna	» » 1-58
» Ceylon sup.	» » 1-56
» » Perl	» » 1-58
» Kuba deb. zrna, najf.	» » 1-56
» Perl navad. fini	» » 1-34
» Moeca prava arab.	» » 1-46

Cukerin št. 9 in 20

v porcijskih tablicah, poseduje tako veliko sladkobo, da se lahko osladi za

1 novčič 6 skledic kave.

Ponujajo se tudi manj vredne tablice a vpraša naj se jedino le tablice Cukerin - Heyden.

Dobiva se v vseh prodajalnicah z mešanim blagom.

Zaloga oddaja: J. Weiss, Dunaj, VI. Eszterhazygasse 12.

TISKARNA GUTENBERG

filijalka ces. kralj. univerzitetne tiskarne „STYRIA“
Sackstrasse 13 GRADEC Sackstrasse 13

Tovarna za obrtne in Conto - knjige.

(Sistem „Patent Workmann Chicago“)

Raztrirni zavod in knjigoveznica.

Priporoča se za prijazne naročbe s zadržilom primernih cen in točne postrežbe.

IZDELOVALNICA VSEH TISKOVIN.

časnikov, rokovtorov v vsakem obsežu, brošur, plakatov, cenikov, računov, memorandov, okrožnic, papirja za liste in zavitkov z napisom, naslovnih listkov, jedlinih list, vabil itd. — Bogata zaloga glavnih, Conto-Corrent-knjig, Saldi-Conti, Faktura, Debitoren, Creditoren, Cassa-knjig, Strazza, Memoriale, Journalov, Prima-note, odpravnih, menjicnih, časo-zapadnih in knjig za kopiranje, vseh pomožnih knjig, raztrirnega (črtanega) papirja, svilenega papirja za kopiranje, listkov iz kavčeka za kopiranje, skledic za kopiranje itd.

Za naročbe in nadaljna pojasnila obrniti se je do glavnega zastopnika:

ARNOLDO COEN v TRSTU, v ulici delle Acque št. 5.